

พระราชนิพนธ์บทละคร  
ที่แปลและดัดแปลง  
จากวรรณกรรมตะวันตก

อ. ชิดดาว เดชศรี





01

บริบทการแปลและคัดแปลง  
วรรณกรรมตะวันตกเป็นวรรณกรรมไทย



- การแปลวรรณกรรมตะวันตกเป็นวรรณกรรมไทยปรากฏขึ้นสมัยรัชกาลที่ 5
- การแปลวรรณกรรมตะวันตกเป็นต้นเค้าให้เกิดพัฒนาการของวรรณคดีไทย → การเกิดนวนิยายไทย
- การแปลวรรณกรรมจากตะวันตกในยุคแรกมักถูกมองว่าเป็นวรรณกรรม “ประโลมโลกย์” ที่ไม่มีแก่นสาร รวมถึงเป็นนักเขียนที่มีได้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากนัก
- ต่อมาจึงมีความพยายามนำเอาวรรณกรรมเอกของโลก รวมถึงวรรณกรรมของนักเขียนเอกมาแปลเป็นภาษาไทย



“ด้วยทุกวันนี้ ผู้แต่งหนังสือ และผู้อ่านหนังสือ ก็มีมากขึ้นกว่าแต่  
ก่อนทั้งสองจำพวก แต่ฝ่ายข้างผู้แต่งยังไม่ค่อยเอาใจใส่ต่อภาษา  
พยายามแต่งเรื่องอันประกอบด้วย คุณวิชาสาระประโยชน์ มักแต่  
แต่งเอาอย่างผู้อื่นตาม ๆ กันไป **ที่แปลจากภาษาต่างประเทศก็มักแปล  
แต่หนังสือ ซึ่งเป็นเรื่องอย่างเลว ๆ ในภาษานั้น ๆ และมักชอบหัน  
เขียนเปลี่ยนวิธี เรียบเรียงภาษาไทยไปตามประโยค  
ภาษาต่างประเทศ ด้วยความโง่เขลาสำคัญว่า โวหารอย่างนั้นเป็น  
ของเหมาะเจาะสมควรแก่สมัย มิได้รู้ว่าการที่ทำอย่างนั้น เป็นการ  
ทำลายภาษาของตนเองให้เสียไป ส่วนผู้อ่านที่อยากจะอ่านหนังสือ**





ก็พบแต่หนังสือที่กล่าวมานี้มากขึ้นทุกที บางคนจนถึงไปนิยามว่าภาษา  
และวิธีแต่งหนังสือ เมื่อการเป็นดังนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า สมควร  
จะจัดการอย่างใดอย่างหนึ่ง อุดหนุนวิชาแต่งหนังสือภาษาไทยให้ดีขึ้น  
และพ้นจากการเข้าใจผิดทั้งผู้แต่ง และผู้อ่านดังกล่าวมาแล้ว”

(พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งวรรณคดีสโมสร)



02

ภาพรวมพระราชนิพนธ์  
บทละครที่แปลและดัดแปลง  
จากวรรณกรรมตะวันตก

- รัชกาลที่ 6 ทรงมีพระราชนิพนธ์บทละครที่แปลและดัดแปลงจากวรรณกรรมตะวันตกทั้งจากวรรณกรรมอังกฤษและฝรั่งเศส
- พระราชนิพนธ์บทละครกลุ่มนี้มีหลายแนว
  - เรื่องชวนหัว
  - เรื่องแนวโศกนาฏกรรม (tragedy)
  - เรื่องแนวสุขนาฏกรรม (comedy)



03

พระราชนิพนธ์บทละคร  
ที่แปลและดัดแปลงจาก  
บทละครของเชคสเปียร์

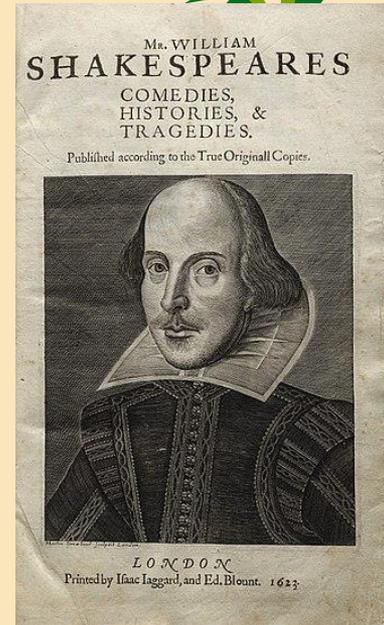


- รัชกาลที่ 6 ทรงแปลและดัดแปลงบทละครของเชกสเปียร์ถึง 4 เรื่องด้วยกัน ได้แก่

- พญาราชวังสัน → Othello
- เวนิสวานิช → The Merchant of Venice
- ตามใจท่าน → As you like it
- โรมิโอและจูเลียต → Romeo and Juliet



- จุดประสงค์หลัก เพื่อให้คนไทยได้รู้จักวรรณกรรมของนักเขียนเอกของโลก
- การพระราชนิพนธ์บทละครแต่ละเรื่องมีลักษณะของรูปแบบและคำประพันธ์ที่แตกต่างกันออกไป
- วิลเลียม เชกสเปียร์ (William Shakespeare) เป็นกวีชาวอังกฤษในคริสต์ศตวรรษที่ 16 – 17 ตรงกับสมัยสมเด็จพระนางเจ้าอลิซเบธ
- ยุคสมัยนี้ การละครอังกฤษเฟื่องฟูอย่างมาก และเชกสเปียร์ได้รับการยกย่องว่าเป็นกวีเอกคนหนึ่งของโลก



ที่มา:

<https://anowl.co/wp-content/uploads/2021/04/%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B8%84%E0%B8%AA%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0>



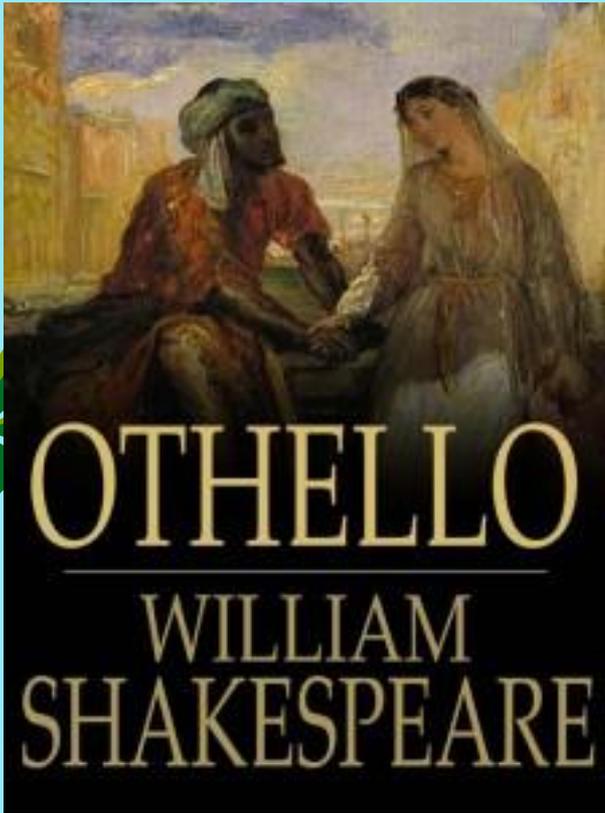
- ตัวอย่างบทประพันธ์ของเชกสเปียร์ เช่น
  - **Romeo and Juliet (1594-1595)**
  - **Macbeth (1605-1606)**
  - **Anthony and Cleopatra (1606-1607)**

- พัฒนาการของพระราชนิพนธ์ที่แปลและดัดแปลงจากบทละครเชกสเปียร์

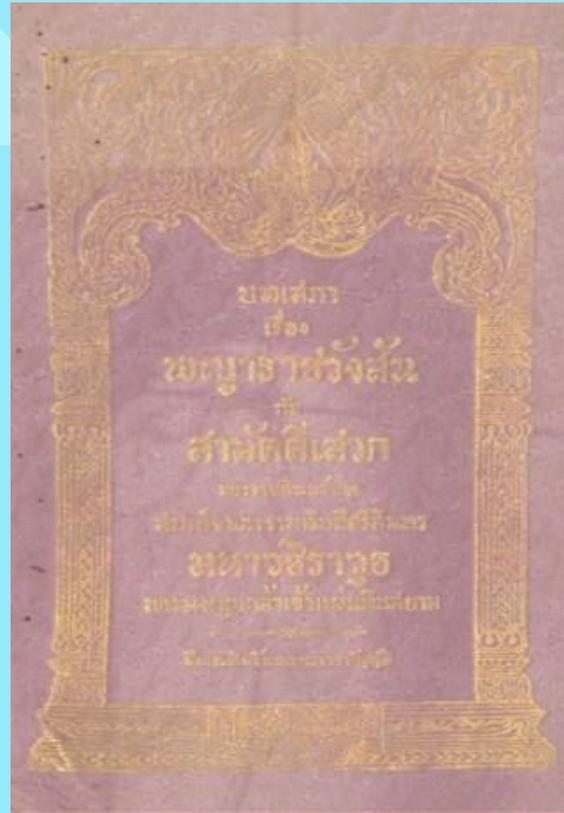
## 1. พญาราชวังสัน

- พระราชนิพนธ์ดัดแปลงเรื่อง Othello เป็น 2 ส่วน คือ บทละครนอกและบทละครเสภา
- ในบทละครนอก มีลักษณะดำเนินเรื่องรวดเร็ว โดดโผน ขบขันและหยาบโหลนตามขนบละครนอก
- พระองค์ปรับฉากและตัวละครให้มีความเป็นไทย แต่ยึดตามขนบละครแบบโศกนาฏกรรม





ที่มา: <https://www.kobo.com/sg/en/ebook/othello-the-moor-of-venice>



ที่มา: <https://www.ookbee.com/shop/book/c6a27109-ca96-417e-94c3-169cc99ca218/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2-%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9E%E0%B8%8D%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%B1%E0%B8%84%E0%B8%84%E0%B8%B5%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0>

## 2. เวนิสวานิช

- รัชกาลที่ 6 ทรงแปลพระราชนิพนธ์เรื่อง The Merchant of Venice ยืนตามบทละครของเชกสเปียร์ เพื่อให้ได้รับอรรถรสแบบละครเชกสเปียร์
- ส่วนที่ต่างไปคือ เดิมละครเชกสเปียร์เป็นบทประพันธ์แบบ “กลอนเปล่า” แต่พระองค์ได้พระราชนิพนธ์ให้เป็นบทละครที่มีฉันทลักษณ์
  - ใช้กลอนสุภาพในบทเจรจา
  - มีการแทรกโคลงสี่สุภาพ และคำประพันธ์ประเภทอื่นๆ ไปด้วย



DOVER · THRIFT · EDITIONS

WILLIAM  
SHAKESPEARE  
The Merchant  
of Venice



ที่มา:

[https://www.pinterest.ph/pin/797348309008247453/?amp\\_client\\_id=CLIENT\\_ID\(\)&mweb\\_unauth\\_id={{default.session}}&simplified=true](https://www.pinterest.ph/pin/797348309008247453/?amp_client_id=CLIENT_ID()&mweb_unauth_id={{default.session}}&simplified=true)



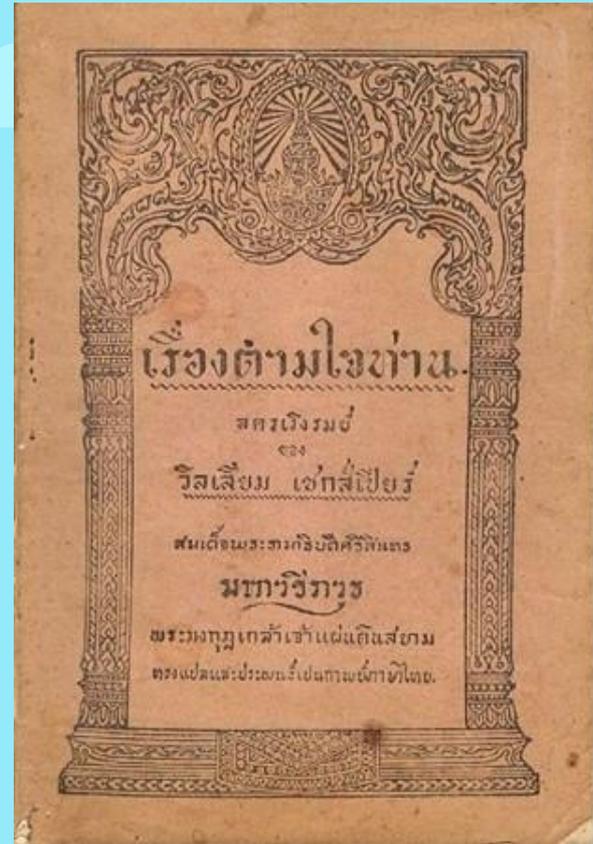
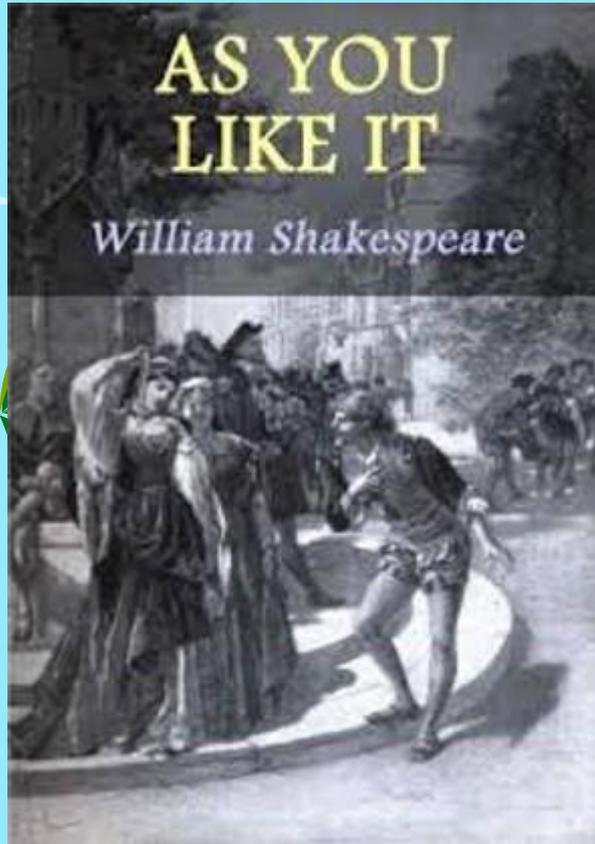
### 3. ตามใจท่าน

- รัชกาลที่ 6 ทรงแปลพระราชนิพนธ์เรื่อง *As you like it* ยืนตามบทละครของเชคสเปียร์ในลักษณะเดียวกันกับเรื่องเวนิสวานิช
- ตามใจท่าน เป็นบทละครที่ทรงประพันธ์ต่อจากเรื่องเวนิสวานิช จุดที่ต่างไป คือ ไม่ได้แปลงกลอนเปล่าเป็นร้อยกรอง แต่ยืนคำประพันธ์ไว้ตามรูปเดิม





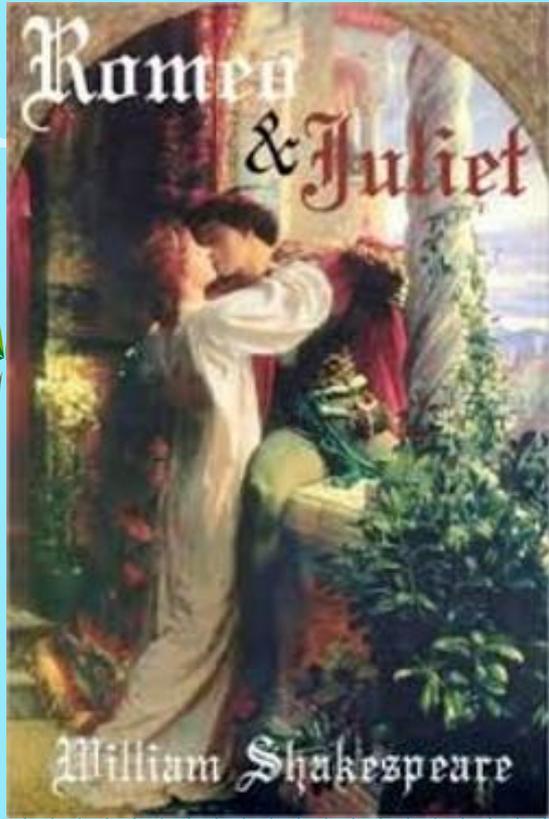
- “ที่ใดคำเป็นร้อยแก้วอยู่ในภาษาอังกฤษ ข้าพเจ้าก็แต่งไว้เป็นร้อยแก้ว และที่ใดเป็นกาพย์กลอนก็แต่งเป็นกาพย์กลอนเพื่อให้รูปคล้ายของเดิมมากที่สุดที่จะเป็นได้”
- ใช้เวลาประพันธ์นานกว่าจะเสร็จ เนื้อเรื่องอาจไม่สนุกเท่า แต่ท่านกล่าวว่า “เป็นสำหรับผู้ที่ตั้งอยู่ในภูมิธรรมสูงอ่านมากกว่าสำหรับบุคคลที่ปรารถนาแต่เรื่องลครที่เล่นออกทำตึงตัง”



## 4. โรมิโอและจูเลียต

- พระองค์มีความประสงค์จะแปลเรื่องโรมิโอและจูเลียตจากเรื่อง **Romeo and Juliet** ให้ตรงกับต้นฉบับเดิมมากกว่าฉบับที่ผ่านมา
- พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์เรื่องนี้ตามรูปแบบบทละครของเชกสเปียร์ และใช้ฉันทลักษณ์กลอนเปล่า แต่ยังคงมีสัมผัสอยู่
- การแปลอย่างตรงไปตรงมาย่อมทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจในเนื้อหาบางช่วงตอน พระองค์จึงทำภาคผนวกอธิบายตอนท้าย





ที่มา: [https://aminoapps.com/c/twilight-saga/page/blog/twilight-secret-santa/YkkR\\_zVibu0!MYgY031l832NYx6MLmXGra](https://aminoapps.com/c/twilight-saga/page/blog/twilight-secret-santa/YkkR_zVibu0!MYgY031l832NYx6MLmXGra)



ที่มา: <http://rikker.blogspot.com/2008/08/translators-corner-romeo-and-juliet.html>